

”Inledning til Then Swenska IURISPRUDENTIAM ...” Organisering, sökmöjligheter och läsvägar i två juridiska handböcker från 1700-talet

Hans Landqvist

David Nehrman Ehrenstråle Nehrman (1695–1769) var en av 1700-talets mest inflytelserika svenska jurister. I sin undervisning vid Lunds universitet och i sina skrifter använde han konsekvent svenska för att underlätta studenternas inläring och sprida juridisk kunskap också utanför universitetet. (Landqvist 2008) Genom den senare ambitionen kan Nehrman sägas vara en efterföljare till Clas Rålamb och Claudius Kloot, som utgav var sin juridisk handbok på svenska under 1600-talets andra halva. Landqvist & Rogström (2016) kopplar språkvalet för och utformningen av handböckerna till den ökande professionaliseringen av juridiken vid denna tid.

I studien undersöks Nehrman (1729) och (1756) för att klarlägga hur Nehrman organiserar innehållet i verken, erbjuder olika sökmöjligheter inom dem samt visar på möjliga läsvägar inom verken. Skrifterna ägnas olika rättsområden och är utgivna med nästan trettio års mellanrum. Eventuell variation mellan verken, och eventuell utveckling hos Nehrman som skribent, kan således avspeglats i skrifterna.

Som teoretisk-metodisk utgångspunkt används främst Nord (2008). Resultaten av undersökningen jämförs med resultat för Rålamb och Kloots handböcker, i syfte att se om den gradvisa professionaliseringen av juridiken kan avspeglats också i Nehrmanens arbeten.

Material

Nehrman, David 1729. Inledning til Then Swenska IURISPRUDENTIAM CIVILEM, Af Naturens Lagh Och Sweriges Rikes äldre och nyare Stadgar utdragen och uppsatt af DAVID NEHRMAN Juris Patrii & Rom. Prof. Ord. [...]. Lund.

Nehrman, David 1756. Inledning til Then Swenska IURISPRUDENTIAM CRIMINALEM, Efter Sweriges Rikes Lag och Stadgar, författad af DAVID NEHRMAN. [...]. Lund.

Litteratur

Landqvist, Hans 2008. Spår i SAOB: David Ehrenstråle Nehrman och Svenska Akademiens ordbok. I: Foley, Richard, Tarja Salmi-Tolonen, Iris Tukiainen & Birgitta Vehmas (toim.), Kielen ja oikeuden kohtaamisia. Heikki E.S. Mattilan juhlakirja. Helsinki, Talentum, 157–171.

Landqvist, Hans & Lena Rogström 2016. Kunskapsorganisation, materialitet, sökbarhet och erbjuden läsväg i OBSERVATIONES JURIS PRACTICÆ (1674) och Then Swenska Lagfarenheetz Spegel (1676). Tillgänglig 2023-04-04 på adressen <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/50631>

Nord, Andreas 2008. Trädgårdsboken som text 1643–2005. Acta Universitatis Stockholmiensis. Stockholms Studies in Scandinavian Philology. New Series 47. Stockholm: Almqvist & Wiksell.